

АНОТАЦІЯ

Корнева О. С. Публічно-управлінська діяльність в органах судової влади України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281– публічне управління та адміністрування. – Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харків, 2025.

Дисертаційне дослідження виконано з метою обґрунтування підходів та розроблення практичних пропозицій щодо вдосконалення публічно-управлінської діяльності в органах судової влади України.

У дисертації комплексно досліджено публічно-управлінську діяльність в органах судової влади України як важливу складову публічного адміністрування. На основі міждисциплінарного підходу проаналізовано поняття, принципи, методи і функції публічно-управлінської діяльності в органах судової влади, запропоновано авторське бачення її сутності та значення у контексті реформи державного управління. Розкрито структуру комплексного механізму реалізації публічно-управлінської діяльності в органах судової влади.

Уточнено категоріально-поняттєвий апарат публічного управління та адміністрування, введено до наукового обігу поняття «акт публічного адміністрування органів судової влади», яке охоплює всі форми волевиявлення органів судової влади, що виконують публічно-владні управлінські функції у судовій системі. До таких актів віднесено нормативно-правові акти, індивідуальні акти (зокрема, правові акти управління та адміністративні акти), інтерпретаційні акти, адміністративні договори, акти-дії та акти волевиявлення.

Запропоновано класифікувати органи судової влади, поділяючи їх на дві групи: 1) органи з власними управлінськими повноваженнями; 2) органи, що не мають таких повноважень, але залучені до реалізації публічно-

управлінської діяльності у межах визначених законом функцій.

Охарактеризовано вплив міжнародного співробітництва на ефективність публічно-управлінської діяльності в органах судової влади, наголошено на тому, що орієнтація на європейські стандарти – зокрема, щодо незалежності суддів, ефективного управління та цифровізації процесів правосуддя – сприяє формуванню стійкої інституційної основи для реалізації публічних функцій відповідно до принципів правової держави. Особливу роль у цьому процесі відіграють стандарти, розроблені Консультативною радою європейських суддів, Європейською комісією з питань ефективності правосуддя та рішення Європейського суду з прав людини.

У другому розділі висвітлено організаційно-правові аспекти функціонування органів судової влади в умовах судової реформи та воєнного стану в Україні. Проаналізовано нормативно-правову базу публічно-управлінської діяльності, встановлено потребу її вдосконалення для підвищення ефективності управління. Виявлено деякі суперечності в законодавчому регулюванні державної служби в судах, фрагментарність регулювання взаємодії між органами під час ухвалення актів публічного адміністрування і відсутність норм щодо використання штучного інтелекту органами судової влади.

До пріоритетних заходів із забезпечення належного функціонування судової системи також віднесено: перегляд бюджетних пріоритетів для стабільного фінансування оплати праці в органах судової влади, а також залучення міжнародної технічної допомоги для модернізації інфраструктури.

Запропоновано такі напрями вдосконалення: 1) доповнення законодавства про державну службу з урахуванням особливостей апарату суду; 2) систематизація підзаконних актів щодо взаємодії органів судової влади та фінансування судової гілки влади; 3) розроблення методики оцінювання публічно-управлінської діяльності в органах судової влади; 4) затвердження локальних правил публічно-управлінської діяльності в органах судової влади; 5) введення норм про використання штучного

інтелекту в діловодстві судів; 6) подальшу імплементацію рекомендацій Консультативної ради європейських суддів.

Обґрунтовано необхідність модернізації кадрової політики з урахуванням посилення соціальних гарантій. Виявлені дисфункції в сфері організаційного, кадрового та фінансового забезпечення обґрунтовують необхідність оновленого підходу до підвищення кваліфікації працівників органів судової влади. Зокрема, запропоновано нормативно встановити індивідуалізацію навчального процесу й стимулювати поглиблену спеціалізацію. Також рекомендовано конкретний розподіл навчального навантаження: 75 % (0,75 ЄКТС) – за тематикою, затвердженою Національним агентством з питань державної служби, і 25 % (0,25 ЄКТС) – за спеціалізацією Національної школи суддів України.

У третьому розділі обґрунтовано механізм розвитку публічно-управлінської діяльності в органах судової влади України шляхом інтеграції інструментів штучного інтелекту, впровадження системи оцінювання якості управління та доповнення національної дорожньої карти реформи державного управління. Аргументовано потребу в розробці та затвердженні концепції використання штучного інтелекту в публічному адмініструванні, яка б включала ризики і методи контролю.

Доведено необхідність систематичного оцінювання якості публічно-управлінської діяльності в органах судової влади. Зазначено, що чинна методологія, визначена Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, орієнтована виключно на оцінювання суддівської діяльності та не враховує специфіку публічного управління в судовій системі. Натомість за основу запропоновано взяти постанову Кабінету Міністрів України «Питання організації моніторингу якості надання адміністративних послуг» із розробкою спеціального порядку оцінювання, що передбачатиме обов'язковий моніторинг діяльності судів, організований апаратом суду з використанням офіційних вебресурсів. Оцінці підлягатимуть рівень доступності онлайн- і офлайн-обслуговування, відповідність процедур,

дотримання стандартів якості та рівень громадської задоволеності.

Удосконалено систему критеріїв оцінювання, яка має охоплювати кількісні індикатори (швидкість реагування, обсяги ресурсів) та якісні характеристики (ефективність актів публічного адміністрування, їхня узгодженість між органами судової влади, адаптивність органів судової влади до кризових умов).

Запропоновано конкретні заходи для підвищення прозорості, результативності та адаптивності публічно-управлінської діяльності в органах судової влади до європейських стандартів, які доцільно включити до оновленої дорожньої карти реформи державного управління в Україні.

Ключові слова: апарат суду, відкритість судової влади, довіра до органів судової влади, комунікація, судова реформа, органи судової влади, право на справедливий суд, штучний інтелект, публічно-управлінська діяльність, незалежність судової влади, правосуддя, судове адміністрування, судоустрій, управлінські рішення, правові засади.